

Saludi a totus e gratias po s'invitu a i custa trasmissioni.

Immoi, de su mesi de Idas so traballendi in s'Universitàdi de Casteddu in su Dipartimentu de Lìteras, Lingue e Benis Culturalis comentu tecnòlogu po unu progetu chi pertocat s'innovatzioni in is allevamentus in Sardigna. Su tecnòlogu est unu figura specializada chi connoscat sa tecnologia e agiudat professoris e ricercadoris in su traballu. Po dda spiegai beni podeus nai chi immoi seus girendi unu documentàriu e su traballu miu est cussu de fai ripresas e montàgiu.

Tui ses unu fruidori de sèries animadas? Ddas castias cun praxeri?

A nai sa beridadi apu sempri castiau de prus sèries filmadas, poita mi praxit de prus biri sa fotografia de sa màhina de presa, però depu nai chi comentu meda genti de s'edadi mia seu crèsciu castiendi sèries comentu I Simpsons chi donaiant a pustis pràngiu a sa televisioni o puru atras comentu Dragon Ball. De candu traballu comentu filmmaker prus de una borta apu castiau is curtzometràgius de sa Pixar chi si podint definiri diaderus prendas pitìcas de su cìnema e biu ca in is ùrtimus annus s'arti de s'animatzioni in is film, gràtzias finas a sa tecnologia, est crèscia meda.

Calis funt a parri tuu, is motivus po castiai custa sèrie?

Creu chi nci tenit duus motivus particularis: est una sèrie chi fait arriri ma a su matessi tempus fai pensai puru e a sa fini po comentu acabat fait finas prangi. Po mei est stètiu de aici e creu chi unu meritu de custa sèrie est chi arrennescit a fai immedesimai (arreconnosci) sa genti cun su protagonista, chi est Zero Calcare, finas chi oviamenti nemus de nosu at biviu sa vida cosa sua. Custu poita sa sèrie si fait biri situatzionis comentu cussas chi podint capitai a dognunu in sa vida: chistionat de amighèntzia, amori, problemas e difficultatadis chi tenint is giovanus tra issus... E totu est a intru de s'atualidadi de su mundu chi seus bivendu. A su matessi tempus bieus un'istòria personali, particulari, chi però benit proietada in una prus manna, universali, chi est sa de totus.

Sa sèrie at ammanniau sa fama e sa fortuna de Zerocalcare e at fatu acostiai sa genti a is libburus cosa sua. Pentzas chi siat sceti meressimentu de sa sèrie? E poita is sèries, segundu tui, tenint custu poderi?

Po mimi unu mèritu de custa sèrie e de s'autore est su de afrontai argumentus difìcilis in manera simpri. Custu ddu fait gràtzias a is artis suas, su fumetu, ma finas s'ironia e su giogu, chi ddis permitint de contai in deretura unu fatu. Po su chi pertocat sa fama de Zerocalcare tocat a nai chi issu fut giai connotu meda po is libburus chi aiat publicadu però de seguru sa sèrie at agiudau meda a fai connosci Zerocalcare a unu pùblicu prus mannu chi est su de Netflix e de su streaming. In generali is sèries tenint una furtuna aici manna poita arrennescint a pigai sa curiosidadi de su spetadori chi bolit sciri comentu andat a in antis sa stòria e abetat is puntadas chi ant a benni.

Andrea, tui as fatu una pariga de documentàrius imperendi sa lingua sarda. Cantu sa presentzia de una lingua de minoria o minorizada pesat in sa fortuna e in s'arricida de unu produtu audiovisivu?

Su seberu de una lingua minoritària, in su casu nostru su sardu, po mei serbit a fait èssiri s'ànima de una stòria chi boleus contai. Nc'at, po nai, fueddus chi in sardu contant meda de prus poita tenint su valori de descriri unu mundu. In s'ùrtimu traballu chi apu realizadu, su documentàriu "Cara a su 'entu", apu scioberau de intervistai is fantinus de su Pàliu de Siena in sardu poita fut unu modu po intrai de prus in sa vida insoru e poita su sardu po issus est sa lingua de domu. In su matessi tempus gràtzias a is sutatìtulus no est prus unu problema a sighiri una sèrie o unu film in lingua originali. Pensaus a Squid Game chi est in sudcoreanu e no est furriau in inglesu o italianu. E puru praxit e nci arrennesceus a ddu sighiri.

Ita ndi pentzas de custu scioberu de dopiai is personàgius cun sa pròpiu boxi, sa de s'autori? Comenti ddu intèrpretas?

Depu nai chi m'est praxu, mi parit unu seberu originali poita faendi aici s'autore e su protagonista de sa sèrie intrat in sa menti de is atrus personàgius e su chi narant issus in realidadi est su chi pensat Zerocalcare de issus. Po cumprendi mellus: càmbiat su puntu di vista ma su pensieru est sempri su de s'autòri.

Po tui custu de sa lingua est stètiu unu problema? Pentzas ca s'impreu de s'italianu de Roma potzat de calincuna manera essi un'impedimentu a sa cumprensioni de sa sèrie?

Massimamenti, puru po su chi apu nau prima, creu chi s'impreu de sa lingua de su logu est sempri unu puntu in prus. Tocat a nai ca su Zerocalcare fuaddat tropu a lestru e apu tentu prus de una borta dificultadi a ddu ascurtai chentza de castiai is fueddus a suta. Però su dialetu romanu, chi est istau impreau in medas atras pelliculas, sutaliniat beni brullas e giogus chi su protagonista fait ciaciarendi.

Chi ias a podi scioberai una mùsica de sa sèrie, cali iast a pigai e cali invècias nc'iast a bogai?

Scioberai sa mùsica de unu film po mei est sempri una cosa dificili poita si sbàllia ddu podis finas arrovina. Sa culunna sonora de custa sèrie est stètia fata de unu cantautore romanu, chi si narat Giancane, chi at fatu s'album a tìtulu "Strappati lungo i bordi". S'ùnica cantzoni cantada est pròpiu sa prus famada e donat su nòmini finas a s'album. Sa mùsica mi parit giusta e creu chi acumpagint beni su film: m'est intrada finas e tropu in conca.

T'iat a praxi a traballai in sa produtzioni de una sèrie televisiva? Comenti dd'iast a fai?

Iat a essi una cosa bella meda a fàiri una sèrie televisiva, m'iat a praxi a fairi una docusèrie finas in contu de fatus de crònaca de importu. So pensendi a sèries comenti a Vatican Girl fata de Andrea Purgatori, bonànima, chi at contau su chi fut sutzèdiu a Emanuela Orlandi o puru SanPa sa docusèrie a pitzus de sa comunidadi de San Patrignano.

Ses castiendi sèries? Cali si cunsillias?

Soi deretu de acabbai de biri Baby Reindeer, bella a beru e interessanti meda. Est unu contu de stalking chi fait biri ita bolit nai a essi persighiu e ita ddue tenit a palas de su fenòmenu siat de sa parti de sa vītima siat de su stalker... Una pariga de mesis a oi apu castiau Berlino chi est unu Spin-Off de sa Casa di Carta, Wanna a pitzus de sa stòria de Wanna Marchi.